

Prieskum 2018

Vnímanie podnikateľskej etiky v slovenskom podnikateľskom prostredí

Vážený respondent,

Slovak Compliance Circle (SCC) je záujmové združenie právnických osôb pôsobiacich na Slovensku v rôznych odvetviach, ktorých snahou je pomáhať slovenským firmám presadzovať etické hodnoty pri podnikaní a efektívne bojovať proti korupcii a neetickým praktikám. Cieľom SCC je propagovať compliance ako dôležitú zložku riadenia firmy, zdieľať osvedčené postupy v oblasti compliance v rámci komunity slovenských podnikateľov, ale aj budovať a formovať etické postoje budúcej generácie slovenských obchodných lídrov.

Dovoľujeme si Vás osloviť ako potenciálneho respondenta prieskumu, ktorý SCC už raz realizovalo, a to v roku 2014. Cieľom prieskumu je zistiť, ako sa vnímanie podnikateľskej etiky v slovenskom prostredí za posledné štyri roky zmenilo a kam sa posunulo.

Prieskum, ktorého ste účastníkom, je anonymný a informácie získané z prieskumu budú slúžiť len pre štatistické účely SCC. Zoznam respondentov vrátane odpovedí nebude zverejnený. SCC bude zverejňovať výhradne paušalizované štatistické informácie získané na základe prieskumu.

Vopred Vám ďakujeme za vyplnenie dotazníka a za čas, ktorý ste tomu venovali.

1. Základné informácie o spoločnosti / respondentovi

1.1 Uveďte oblasť, v ktorej Vaša spoločnosť pôsobí:

- a) Finančné služby
- b) Telekomunikácie, technológie, médiá
- c) Priemyselná výroba
- d) Spotrebný priemysel (tovar dennej spotreby, potraviny, maloobchod, ..)
- e) Iné: _____

1.2 Koľko zamestnancov má Vaša spoločnosť?

- a) 1 – 100
- b) 101 – 300
- c) 301 – 500
- d) 501 – 1,000
- e) Viac ako 1,000

1.3 Uveďte Vašu pozíciu v rámci spoločnosti

- a) Majiteľ / spolumajiteľ
- b) Výkonný riaditeľ, konateľ, štatutárny zástupca
- c) Člen vyššieho manažmentu
- d) Compliance officer / osoba zodpovedná za oblasť compliance
- e) Iné: _____

1.4 Obchodná činnosť spoločnosti je zameraná na:

- a) podnik – podnik (B2B)
- b) podnik – koncový spotrebiteľ (B2C, koncový spotrebiteľ môže byť aj podnikom)
- c) podnik – verejný sektor (business-to-government)

2. Formálne prostredie pre „compliance“ agendu vo vašej spoločnosti

2.1. Do akej miery je vo Vašej spoločnosti formalizované postavenie oblasti compliance?

- a) Máme vytvorené compliance oddelenie a compliance officera, resp. osobu, ktorá je výhradne zodpovedná za oblasť compliance.
- b) Compliance agenda je formálne súčasťou pracovnej náplne iného oddelenia (právne oddelenie, interný audit, atď.).
- c) Formálne za túto oblasť nie je stanovená zodpovednosť, avšak prirodzene je to oblasť, ktorej sa aktívne zamestnanec/zamestnanci (uveďte pozíciu/postavenie osoby/osôb):

---

d) Tejto oblasti sa formálne ani prakticky nikto nevenuje.

e) Iné:

2.2. Koľko zamestnancov sa vo Vašej spoločnosti aktívne venuje oblasti compliance? (uvádzajte v ekvivalentoch plného pracovného úväzku, čiastočné úväzky sčítajte)

- a) Nikto
- b) Menej ako 1
- c) 1
- d) 1 – 3
- e) Viac ako 3

3. Hodnotenie situácie na trhu a v sektore

3.1. **Ako by ste ohodnotili podnikateľské prostredie na Slovensku z hľadiska morálky a uplatňovania etiky v podnikaní?** Hodnoťte od 1 - 5 (1 - najlepší, 5 - najhorší)

1   2   3   4   5

3.2. **Čo je podľa Vás hlavnou príčinou tohto stavu?**

- a) Vplyv kultúry a histórie, zdieľané hodnoty, nízky prah akceptovaných vzorcov správania.
- b) Nedostatky v legislatíve a vo všeobecne záväzných normách.
- c) Nedostatky súvisiace s vymožitelnosťou práva.
- d) Iné (uved'te): _____

3.3. **Ako by ste ohodnotili podnikateľské prostredie na Slovensku v rámci sektora, v ktorom pôsobíte, z hľadiska morálky a uplatňovania etiky v podnikaní?** Hodnoťte od 1 - 5 (1 - najlepší, 5 - najhorší)

1   2   3   4   5

3.4. **Ako by ste charakterizovali situáciu vo Vašom sektore na Slovensku z pohľadu uplatňovania morálnych zásad pri podnikaní a z dopadu takéhoto správania na úspech spoločností?**

- a) Väčšina úspešných firiem v našom sektore na Slovensku dosahuje svoje výsledky aj vďaka neetickým praktikám, napr. korupcii, pričom takýto prístup je podporovaný, alebo aspoň vedome tolerovaný vyšším manažmentom, resp. vlastníkami.

Súhlasím   Súhlasím čiastočne   Nesúhlasím

- b) Korupčné praktiky sa môžu vyskytnúť u všetkých firiem v našom sektore na Slovensku, avšak verím, že vo väčšine prípadov ide o individuálne zlyhanie jednotlivca a takéto správanie nekorešponduje s hodnotami a prístupom presadzovanými celou spoločnosťou.

Súhlasím   Súhlasím čiastočne   Nesúhlasím

- c) Verím, že väčšina spoločností v našom sektore sa snaží dôsledne presadzovať etické princípy pri svojom podnikaní (napr. tým, že odmieta korupčné praktiky a to nie len formálne).

Súhlasím   Súhlasím čiastočne   Nesúhlasím

- d) Dôsledné presadzovanie etických princípov do podnikateľskej praxe je v našich podmienkach pre spoločnosť likvidačné.

Súhlasím   Súhlasím čiastočne   Nesúhlasím

4. Hodnotenie interného prostredia

4.1. **Ako by ste ohodnotili klímu v rámci Vašej spoločnosti z pohľadu dodržiavania a rešpektovania etických noriem?** Hodnoťte od 1 - 5 (1 - najlepší, 5 - najhorší)

1   2   3   4   5

4.2. **Ohodnoťte nasledujúce faktory podľa toho, akú dôležitosť podľa Vás majú na klímu Vašej spoločnosti.** Hodnoťte od 1 - 5 (1 – faktor je kľúčovým prvkom, 5 – faktor takmer nemá dopad na našu spoločnosť)

a) Kultúrne prostredie a hodnotové nastavenie celej spoločnosti.

1   2   3   4   5

b) Nastavenie v rámci slovenského podnikateľského prostredia, resp. odvetvia, v ktorom pôsobíme a správania sa ostatných hráčov na trhu v našom sektore.

1   2   3   4   5

c) Morálka demonštrovaná verejným sektorom.

1   2   3   4   5

d) Hodnotové nastavenie v rámci skupiny (u nadnárodných spoločností).

1   2   3   4   5

e) Definovanie hodnôt spoločností a akceptovaných etických pravidiel .

1   2   3   4   5

f) „Tón zhora“ - demonštrovanie aplikovania definovaných hodnôt vedením spoločnosti.

1   2   3   4   5

g) Aktívna a cielená práca so zamestnancami, úsilie vynaložené na zvyšovanie povedomia o uznávaných hodnotách a etických normách medzi zamestnancami.

1   2   3   4   5

h) Nastavenie formálnych pravidiel v rámci spoločnosti zameraných na prevenciu korupčného, resp. neetického správania (napr. etický kódex, smernice pre oblasti s vysokým predpokladom výskytu neetického správania, ..).

1   2   3   4   5

- i) Nastavenie kontrolných mechanizmov v rámci spoločnosti zameraných na prevenciu korupčného, resp. neetického správania.

1 2 3 4 5

4.3. **Veríte tomu, že Vaša spoločnosť prišla v priebehu posledných 4 rokov o nejakú obchodnú príležitosť z dôvodu neetického prístupu konkurentov?**

Áno

Nie

Neviem vyhodnotiť

4.4. **Ako vnímate postoj zamestnancov Vašej spoločnosti?**

- a) Verím, že všetci zamestnanci poznajú hodnoty, ktoré presadzujeme a komunikujeme.

Súhlasím

Čiastočne súhlasím

Nesúhlasím

- b) Verím, že zamestnanci pri svojej práci dôsledne uplatňujú etické princípy.

Súhlasím

Čiastočne súhlasím

Nesúhlasím

- c) Sporadicky sa aj v našej spoločnosti môžu vyskytnúť korupčné¹ praktiky zamestnancov. Dôsledne proti týmto praktikám zasahujeme.

Súhlasím

Čiastočne súhlasím

Nesúhlasím

- d) Pre určité oblasti nášho pôsobenia platí, že existuje vysoké riziko náchylnosti našich zamestnancov ku korupčným praktikám. Redukcia tohto rizika vyžaduje neustále úsilie na našej strane.

Súhlasím

Čiastočne súhlasím

Nesúhlasím

4.5. **Ktorá z nasledujúcich možností, podľa Vás, najlepšie zachytáva dopad dôsledného dodržiavania morálnych princípov a etiky v podnikaní vo Vašej oblasti na úspešné fungovanie Vašej spoločnosti?** (označte 1 alebo viaceré možnosti)

- a) Výrazné obmedzenie konkurencieschopnosti z krátkodobého hľadiska.
b) Výrazné obmedzenie konkurencieschopnosti z dlhodobého hľadiska.
c) Konkurenčnú výhodu, na ktorej už dnes staviame.
d) Budovanie konkurenčnej výhody, ktorej prínos sa prejaví v dlhodobom horizonte.
e) Bez výraznejšieho dopadu.
f) Iné (uved'te):

---

¹ Toto zahŕňa aj korupčné praktiky v rámci biznis-to-biznis vzťahov, nielen vo vzťahu k verejnému sektoru

5. Etické dilemy

5.1. **Predstavte si, že by zamestnanec Vašej spoločnosti bol členom internej výberovej komisie pre dodávateľa, kde sa o zmluvu uchádza podnik jeho švagra. Ako by zareagoval priemerný zamestnanec Vašej spoločnosti:**

- a) Informoval by o vzniknutej situácii svojho nadriadeného a spolu by prijali riešenie
- b) Zo zásady by odmietol svoje členstvo v komisii kvôli nožnej zaujatosti
- c) Napadlo by ho, že v rozhodovaní môže byť ovplyvnený rodinným vzťahom, ale nijakým spôsobom by to neriešil
- d) Nenapadlo by ho vôbec, že v rozhodovaní môže byť ovplyvnený rodinným vzťahom

5.2. **Predstavte si, že sa zamestnancovi Vašej spoločnosti zverí jeho kolega, ktorý v mene podniku zadáva objednávky rôznym dodávateľom, že pravidelne chodí so svojou rodinou na víkendové pobyty, ktoré organizuje aj platí jeden z dodávateľov. Ako by zareagoval:**

- a) Nereagoval by nijako, pretože by v tom nevidel nič zlé.
- b) Hoci by sa mu to nezdalo v poriadku, nijakým spôsobom by to neriešil.
- c) Upozornil by kolegu, aby si dal pozor na svoju objektívnosť a na to, že to prostredie môže vnímať ako prijímanie úplatku.
- d) Oznamil by túto skutočnosť svojmu nadriadenému, prípadne vedeniu spoločnosti.

6. Zlepšenie prostredia

6.1. Čo je podľa Vášho názoru najúčinnnejším prostriedkom na zlepšenie interného prostredia z pohľadu podnikateľskej etiky? (vyberte 3 možnosti)

- a) Formálne definovanie hodnôt spoločností a etických princípov.
- b) Kontinuálna komunikácia akceptovaných hodnôt, princípov a pravidiel.
- c) „Tón zhora“ - demonštrovanie aplikácie definovaných hodnôt vedením spoločnosti.
- d) Zvyšovanie povedomia o uznávaných hodnotách a etických normách medzi zamestnancami.
- e) Nastavenie formálnych pravidiel v rámci spoločnosti zameraných na prevenciu korupčného, resp. neetického správania (napr. etický kódex, smernice pre oblasti s vysokou náchylnosťou k neetickému správaniu...).
- f) Nastavenie kontrolných mechanizmov v rámci spoločnosti zameraných na riadenie rizík korupčného, resp. neetického správania (prevencia, detekcia, reakcia).

6.2. Môžu aktivity Vašej spoločnosti zamerané na zlepšenie etického nastavenia podnikateľského prostredia Vašej spoločnosti pomôcť zlepšiť úroveň etického správania v rámci Vašej spoločnosti?

Áno

Nie

Neviem vyhodnotiť

6.3. Vyvíjate aktivity zamerané na zlepšenie nastavenia etického podnikateľského prostredia Vašej spoločnosti? Ak áno, aké?

- a) Nie, ani neplánujeme.
- b) Nie, ale radi by sme.
- c) Áno.
  - i) Nastavovanie a aktívne riadenie pravidiel v rámci našich dodávateľsko-odberateľských vzťahov.
  - ii) Účasť na rôznych iniciatívach (napr. SCC, Rule of Law, etc.).
  - iii) Zdieľanie skúseností na rôznych fórach (napr. konferenciách).
  - iv) Iné (uved'te)

7. Zmeny v legislatíve

7.1. Aký dopad na Vaše podnikanie mali nasledovné nové inštitúty, resp. zmeny v legislatíve týkajúcej sa podnikateľského prostredia?

(vyberte 5 možností, -5 znamená veľmi negatívny dopad a 5 znamená veľmi pozitívny dopad)

a) Vznik Registra partnerov verejného sektora

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

b) Vznik centrálného registra zmlúv

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

c) GDPR a zákon o ochrane verejných údajov

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

d) Novely zákona o verejnom obstarávaní účinný od r. 2016 (nové druhy postupov vo verejnom obstarávaní – verejná súťaž/ užšia súťaž/ rokovacie konanie/ súťažný dialóg/ elektronické aukcie, zavedenie finančných limitov pre tovary, služby a stavebné práce, zavedenie registra referencií)

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

e) Nepriama trestná zodpovednosť právnických osôb

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

f) Zvyšovanie minimálnej mzdy

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

g) Zmeny zákonníka práce 2018 (hlavne zvýšenie príplatkov, oslobodenie 13. a 14. platu od dane, povinnosť zverejnenia mzdy v inzeráte)

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

h) Zmeny zákonníka práce 2015 a 2017 (zatvorenie prevádzok počas sviatkov – od 1.6.2017, zmeny týkajúce sa agentúrnych zamestnancov – od 1.3.2015)

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

i) Povinný vznik e-schránok pre podnikateľov

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

j) Doručovanie od štátnych inštitúcií do e-schránok

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

k) Možnosť uplatňovania DPH na základe prijatia platby

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

l) Zmeny v transferovom oceňovaní

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

m) Zvyšovanie odvodov pre SZČO

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

n) Zvýšenie paušálnych výdavkov pre živnostníkov

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

o) Zníženie firemnej sadzby dane z 22% na 21%

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

p) Úrok zo zadržaného nadmerného odpočtu DPH vo výške 1,5 %

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

r) Nová právna forma podnikania – jednoduchá spoločnosť na akcie

-5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5

8. Poznámky a komentáre